

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 23 augustus 2011

met betrekking tot het ontwerp van besluit tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de invoering van een steunregeling voor nuttige groene warmte, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2011.

Inleiding

De VREG ontving op 18 juli 2011 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het Energiebeleid, om een advies te verlenen over een ontwerp van besluit tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de invoering van een steunregeling voor nuttige groene warmte, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2011, binnen een termijn van 30 dagen.

Bespreking

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft tot doel een specifiek ondersteuningsmechanisme in te voeren voor grootschalige investeringen in groene warmte, evenals voor projecten die restwarmte valoriseren en voor de injectie van biogas.

1. Definities en begrippen

1.1 Algemene opmerkingen

Het Energiedecreet voorziet met artikel 7.2.1 in de invoering van een systeem van groenewarmtecertificaten. In het voorliggende ontwerpbesluit wordt gekozen om de ondersteuning van groene warmte uit te werken via een openbaredienstverplichting die rechtstreekse productiesteun inhoudt. Het is wenselijk om ook het Energiedecreet in lijn te brengen met deze beleidskeuze door de gerelateerde artikels in het Energiedecreet op te heffen en/of aan te passen.

De VREG ziet verder niet goed in hoe artikel 4.1.20 van het Energiedecreet een rechtsgrond kan bieden voor voorliggend ontwerpbesluit.

Artikel 6.4.28. In het ontwerpbesluit wordt op meerdere plaatsen verwezen naar artikel 6.4.28. In de huidige versie van het ontwerpbesluit bestaat echter geen artikel 6.4.28.

Artikel 6.4.27, §5 van het ontwerpbesluit verwijst naar het 'eerste en vierde lid', het lijkt de VREG dat dit het 'eerste en vijfde lid' zou moeten zijn. In het vijfde lid wordt namelijk gesteld dat alleen steun kan worden toegekend aan nuttige-groenewarmte-installaties; installaties voor benutting van restwarmte uit niet-hernieuwbare bronnen of biomethaaninjectie vallen hier duidelijk niet onder.

Afdeling VIII. In het ontwerpbesluit wordt met artikel 2 een afdeling VIII toegevoegd aan hoofdstuk IV van titel VI van het Energiebesluit. Deze nummering van afdeling is echter al in gebruik.

Nuttige restwarmte. De steun wordt toegekend voor onder meer projecten voor de benutting van restwarmte, die op een door de minister gepubliceerde lijst voorkomen. Het begrip 'nuttige restwarmte' wordt echter nergens in het Energiedecreet of –besluit gedefinieerd. Strikt genomen lijkt het begrip 'nuttige restwarmte' eerder een contradictio in terminis aangezien er in het geval van nuttige aanwending niet langer sprake is van restwarmte. Het definiëren van dit begrip zal ons inziens dan ook bijdragen aan de duidelijkheid van de wetgeving, zonder dat dit ongewenste effecten met zich meebrengt. Het voldoen aan de definitie geeft immers geen onmiddellijk recht op steun, gezien de minister steeds beslist welke types van restwarmteprojecten in aanmerking kunnen komen voor steun.

Warmtenet. In artikel 6.4.26, §1, zesde lid, worden installaties voor de benutting van restwarmte via warmtenetten die gebruik maken van directe luchtverwarming uitgesloten van steun. Het begrip

'warmtenet' wordt echter nergens in het Energiedecreet of –besluit gedefinieerd. Verder zou restwarmte die rechtstreeks, in tegenstelling tot 'via warmtenetten', gebruikt wordt voor directe luchtverwarming wél in aanmerking komen voor steun.

Duurzaamheidscriteria. Overeenkomstig artikel 6.4.26, §1, vijfde lid, wordt alleen steun toegekend aan nuttige-groenewarmte-installaties die gebruik maken van een vaste, vloeibare of gasvormige organisch-biologische stof als vermeld in artikel 6.1.16, §1, eerste lid, 6° en 7°. Daarbovenop moet vloeibare biomassa voldoen aan de duurzaamheidscriteria, opgenomen in artikel 6.1.16, paragraaf 1/2 tot en met 1/6. In artikel 6.1.16, §1, eerste lid, 6° en 7° is echter reeds opgenomen dat vloeibare biomassa aan deze duurzaamheidscriteria moet voldoen. De laatste zin van artikel 6.4.26, §1, vijfde lid is bijgevolg overbodig.

1.2. Nuttige groene koude

Uit het ontwerpbesluit blijkt niet duidelijk hoe met de productie van nuttige groene koude dient te worden omgegaan. Via de definitie van 'economisch aantoonbare vraag' in het Energiebesluit is dit mee opgenomen in het begrip 'nuttige groene warmte'. Maar nuttige groene koude kan op twee manieren geproduceerd worden:

- Productie van mechanische energie op basis van hernieuwbare energiebronnen (met rendementen tot ca. 40%), waarbij deze mechanische energie rechtstreeks wordt aangewend voor de productie van koude door middel van compressiekoeling. Met een COP die ruwweg tussen 2 en 5 zal liggen, kan een aanzienlijke hoeveelheid koude geproduceerd worden per eenheid mechanische energie. De productie van hernieuwbare mechanische energie wordt niet gesteund door het groenestroomsysteem. Het lijkt dus logisch om de geproduceerde nuttige groene koude mee op te nemen in het steunsysteem voor groene warmte, rekening houdend met het feit dat vanuit 1 MWh primaire energie tot ca. 2 MWh groene koude geproduceerd kan worden.
- Productie van groene warmte, die rechtstreeks wordt gebruikt in een absorptiekoelmachine. De COP van absorptiekoelmachines (maximaal ca. 1) ligt gevoelig lager dan bij compressiekoeling, waardoor minder koude wordt geproduceerd dan er warmte wordt toegevoegd. Men kan beargumenteren dat het bewust produceren van groene warmte om aan te wenden in een absorptiekoelmachine niet aan een economisch aantoonbare vraag voldoet, gezien bij compressiekoeling de primaire energiebronnen efficiënter aangewend worden.

Indien restwarmte beschikbaar is, al dan niet op basis van hernieuwbare energiebronnen, kan absorptiekoeling echter wel een optimale oplossing zijn, en op deze manier een energetisch lovenswaardig restwarmteproject zijn. In deze zin kan dit beter worden opgenomen in de lijst van restwarmteprojecten die in aanmerking komen voor steun, dan als nuttige groene warmte erkend te worden.

De VREG is van mening dat de rol van nuttige groene koude in het steunsysteem verduidelijkt dient te worden, met logischerwijs de voorwaarde dat deze voldoet aan een economisch aantoonbare vraag. De productie van groene warmte met als enige doel de aanwending in een absorptiekoelmachine voldoet niet aan een economisch aantoonbare vraag, gezien compressiekoeling in dit geval efficiënter is. Het gebruik van restwarmte in een absorptiekoelmachine is wel een energetisch lovenswaardige toepassing, en kan ons inziens eventueel mee opgenomen worden in de lijst met restwarmteprojecten die in aanmerking komen voor steun.

Het hier voorgestelde principe wordt al impliciet toegepast in de WKK-wetgeving. De productie van koude in een absorptiekoelmachine met behulp van warmte geleverd door de WKK, wordt als energieproductie van de WKK beschouwd. Om de geleverde energiebesparing te berekenen, wordt een referentierendement (= het rendement van de best beschikbare technologie voor de gescheiden

opwekking van koude) van 500% gehanteerd. Dit komt overeen met de COP van een compressiekoelmachine. Wanneer alle warmte geproduceerd door de WKK in de absorptiekoelmachine wordt gebruikt, levert de WKK een te lage primaire energiebesparing, en voldoet deze niet aan de voorwaarden voor kwalitatieve WKK. Enkel in het geval dat (laagwaardige) restwarmte wordt aangewend, wordt wel aan deze voorwaarden voldaan. De productie van warmte louter voor de aanwending in een absorptiekoelmachine wordt dus niet gesteund in het WKK-systeem.

1.3. Vermogen van de installatie

In artikel 6.4.27, §1 wordt bepaald dat voor nuttige-groenewarmte-installaties met een vermogen van meer dan 1 MW de steun wordt toegekend door middel van een call-systeem. Het is aan te raden nauwkeuriger te specificeren welk vermogen hiermee bedoeld wordt, om de mogelijkheid tot verschillende interpretaties van dit begrip te vermijden.

Het ligt voor de hand dat het thermisch vermogen van de installatie in kwestie bedoeld wordt. Minder voor de hand liggend is het onderscheid tussen netto en bruto thermisch vermogen. Het netto thermisch vermogen wordt bepaald door het aftrekken van de utiliteitsvoorzieningen, de voorbehandelingsenergie en de transportenergie van het bruto thermisch vermogen. Aangezien dit bruto thermisch vermogen meestal af te lezen is uit de constructeurgegevens, is het ons inziens aangewezen om het criterium voor de grootte van de installatie hierop te baseren. Op deze manier heeft de eigenaar van een installatie reeds vooraf de zekerheid dat zijn installatie hieraan voldoet, los van mogelijke discussies over voorbehandelingsenergie en dergelijke.

Hierbij is een scenario denkbaar waarin dit thermisch vermogen niet is geplaatst om aan een economisch aantoonbare vraag te voldoen. Men kan voor een warmtevraag van minder dan 1 MW zijn nuttige-groenewarmte-installatie overdimensioneren, om net boven de grens van 1 MW uit te komen. Volgens de VREG is dit op zich geen fout in het systeem. Een overgedimensioneerde installatie zal voor dezelfde warmtevraag een hogere onrendabele top hebben dan een correct gedimensioneerde installatie, en bijgevolg een hogere steun per MWh aanvragen. Indien de overgedimensioneerde installatie toch een hoge plaats in de rangschikking binnen de call krijgt, en in aanmerking komt voor steun, wil dit zeggen dat deze steun efficiënt besteed is.

Een bijkomend aandachtspunt in verband met de grens voor het vermogen zijn warmteproductie-installaties waarbij een mix van hernieuwbare en fossiele brandstoffen wordt gebruikt. Op basis van het voorliggende ontwerpbesluit kan de warmte geproduceerd op basis van hernieuwbare energiebronnen virtueel gescheiden worden van de warmte op basis van fossiele energiebronnen, en zo toch in aanmerking komen voor de toekenning van steun. Hoe dit in relatie gebracht moet worden met de grens van 1 MW thermisch vermogen, is echter niet duidelijk. Er zijn twee opties om multifuel-installaties in de definitie op te nemen, die beide een continue opvolging door de VREG vragen. In de volgende paragrafen wordt verwezen naar hernieuwbare energiebronnen, waar uiteraard hernieuwbare energiebronnen die in aanmerking komen als brandstof voor de productie van nuttige groene warmte wordt bedoeld.

- De eerste optie is om de steun enkel te laten gelden voor installaties met een bruto thermisch vermogen uit hernieuwbare energiebronnen van meer dan 1 MW. Bij de aanvraag, en later per rapporteringsperiode, zal de groenfactor (≤ 1) van de gebruikte brandstoffen worden berekend, analoog aan het huidige steunsysteem voor groene stroom. Er wordt dan steun toegekend voor de totale nuttige warmteproductie, vermenigvuldigd met deze factor. De steun per totaal geproduceerde (en nuttig aangewende) MWh warmte is bijgevolg afhankelijk van de brandstofmix. De steun per werkelijk geproduceerde MWh nuttige groene warmte is wel constant.

Wanneer het thermisch vermogen uit hernieuwbare energiebronnen voor een installatie in een bepaalde periode onder 1 MW zakt, verliest deze installatie tijdelijk het recht op steun. Stel

dat een installatie met een vermogen van 2 MW in een bepaalde rapporteringsperiode met een groenfactor van 40% draait. Deze installatie heeft in de rapporteringsperiode in kwestie een thermisch vermogen uit hernieuwbare energiebronnen van 800 kW, waardoor in deze periode geen steun toegekend kan worden.

- De tweede optie is om een minimumpercentage aan hernieuwbare energiebronnen in de brandstofmix als voorwaarde voor de toekenning van steun op te leggen. Wanneer dit minimumpercentage gehaald wordt, komt alle geproduceerde en nuttige aangewende warmte in aanmerking als nuttige groene warmte. De steun per totaal geproduceerde (en nuttig aangewende) MWh is bijgevolg constant, mits het opgelegde minimumpercentage voor de groenfactor gehaald wordt. Wanneer dit niet het geval is, vervalt het recht op steun voor de installatie in de rapporteringsperiode in kwestie.

Alleszins moet één van de opties gekozen worden, omdat anders niet duidelijk is welke installaties recht op steun hebben. Beide opties resulteren in exact dezelfde administratieve belasting voor de VREG, namelijk de bepaling van een groenfactor per rapporteringsperiode voor elke installatie. Het voordeel van de eerste optie is dat men enkel steun geeft voor nuttige warmte die volledig groen is. Het voordeel van de tweede optie is dat enkel de multifuel-installaties die ontworpen zijn om voornamelijk hernieuwbare energiebronnen te verbruiken, in aanmerking komen voor steun.

1.4. Voorwaarden voor de toekenning van steun

Energiebeleidsovereenkomst. Overeenkomstig artikel 6.4.26, §1, derde lid wordt geen steun verleend aan een aanvrager die behoort tot een doelgroep waarvoor de Vlaamse Regering een energiebeleidsovereenkomst definitief heeft goedgekeurd, en die de aanvrager niet heeft ondertekend of die hij niet naleeft. Er is nood aan een goede samenwerking tussen de VREG en de voor deze energiebeleidsovereenkomsten bevoegde instantie. Een databank die deze samenwerking ondersteunt zal hiertoe bijdragen. Dit is zowel noodzakelijk bij de initiële beslissing tot toekenning van steun, als bij de opvolging eens de beslissing is gemaakt.

Milieuvergunning en stedenbouwkundige vergunning. Overeenkomstig artikel 6.4.27, §3, 1° verliezen projecten die niet uiterlijk binnen de twee jaar na de datum van de toekenning beschikken over de vereiste milieuvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen, hun recht op steun. Over de verdere levensduur van de installatie wordt hier echter geen opvolging gedaan. Een project waarvan de milieuvergunning na de indienstname wordt ingetrokken, heeft bijgevolg nog wel recht op steun. De VREG raadt aan de toekenning van steun ook afhankelijk te maken van de aanwezigheid van een geldige milieuvergunning (indien deze verplicht is). Ook hier is een goede samenwerking tussen de VREG en de bevoegde instantie van vitaal belang. Gezien de bevoegdheden inzake milieuvergunningen sterk verspreid zijn, zal gegevensuitwisseling tussen verschillende instanties noodzakelijk zijn, wat een niet te onderschatten administratieve belasting met zich meebrengt. Ook hier kan deze belasting deels opgevangen worden via een databank die deze samenwerking ondersteunt.

Uitgaven aan de installatie. Overeenkomstig artikel 6.4.26, §1, zevende lid, wordt de steun alleen toegekend voor projecten waarvoor de uitgaven dateren na de mededeling van de VREG van de toekenning van steun volgens §4. De VREG raadt ten sterkste aan de formulering van dit artikel te wijzigen, gezien deze voor verwarring zal zorgen. Een mededeling van de VREG is immers een algemeen geldende publicatie, die verduidelijkt hoe de VREG de wetgeving interpreteert. Daarnaast kan, wanneer dit artikel strikt wordt geïnterpreteerd, quasi geen enkel project aan deze voorwaarde voldoen. Het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie, noodzakelijk vooraleer een aanvraag kan ingediend worden, kan immers reeds als een uitgave voor het project beschouwd worden.

De VREG stelt voor het artikel als volgt te wijzigen: *"De steun wordt alleen toegekend aan nuttige-groenewarmte-installaties waarvoor de uitgaven gerelateerd aan de bouw van de installatie dateren van na de beslissing van de VREG, met betrekking tot de toekenning van steun aan de installatie in kwestie volgens §4."*

1.5. Restwarmteprojecten

Overeenkomstig artikel 6.4.27, §5, tweede lid bepaalt de minister voor elke call welke types van restwarmteprojecten in aanmerking komen voor de steun, vermeld in het eerste lid. De VREG wil erop wijzen dat de projecten die in aanmerking kunnen komen zeer nauwkeurig gedefinieerd zullen moeten worden. De aanwezigheid van restwarmte is zeer moeilijk aan te tonen en op papier te vatten. Het belang aan goede, kwantitatieve definities mag dus absoluut niet onderschat worden. Bovendien is het belangrijk dat de VREG de bevoegdheid krijgt ter plaatse bij de installatie de nodige vaststellingen te doen, zoals verderop in dit advies beschreven.

1.6. Projecten inzake de injectie van biomethaan

Vooraleer biogas in het net geïnjecteerd mag worden, moet dit opgewerkt worden tot biomethaan. De termen "injectie van biogas" moet worden vermeden in het Ontwerpbesluit en vervangen worden door de juistere term "injectie van biomethaan". Biomethaan kan dan worden gedefinieerd als: "biogas waarvan de eigenschappen werden gewijzigd als gevolg van een fysische en/of chemische behandeling om het uitwisselbaar te maken met aardgas van het net of het aardgas gebruikt voor voertuigen"

De specifieke voorwaarde voor biomethaaninjectie, zoals vermeld in art 6.4.28 §5 (vergelijking met energie- en CO₂-besparing t.o.v. een bio-WKK) is vreemd. De kosten om biogas te behandelen tot biomethaan wordt in het algemeen slechts overwogen als er geen lokale warmtevraag is en het dus geen zin heeft om een bio-WKK te plaatsen. Anderzijds lijkt het maximale steunpercentage voor groene warmte op basis van biomethaaninjectie, in vergelijking met de steun voor elektriciteitsproductie (via groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten), juist het plaatsen van bio-WKK's te bevorderen, hetgeen niet noodzakelijk de beste oplossing op het vlak van energie-opbrengst en CO₂-besparing.

2. Opbouw van de nuttige-groenewarmte-installatie

2.1. Economisch aantoonbare vraag

Het begrip 'economisch aantoonbare vraag' is een centraal begrip, zowel in het warmtekrachtcertificatensysteem als in de voorliggende ondersteuning voor nuttige groene warmte. Nog belangrijker dan een correcte meting van de nuttige (groene) warmte is de kwalificatie of deze warmte tegemoet komt aan een economisch aantoonbare vraag. Voor een correcte beoordeling is een gedegen expertise noodzakelijk alsook een goede inschatting van de concrete situatie. Hierbij kunnen plaatsbezoeken noodzakelijk zijn om tot een correcte beoordeling te komen.

Daarnaast is er ook een opvolging en controle noodzakelijk om na te gaan dat blijvend sprake is van de invulling van een economisch aantoonbare vraag. Vermeende misbruiken zoals het verwarmen van lege serres, drooginstallaties die inefficiënt uitgebaat worden of industriële processen met onnodige warmteverliezen kunnen enkel effectief tegengegaan worden door controles met vaststellingen ter plaatse, zie ook punt 4.8 Controle- en inspectiebevoegdheid.

2.2. Groene warmte en groene stroom in serie geschakeld

Om als nuttige-groenewarmte-installatie in aanmerking te komen, mag er geen kwalitatieve warmtekrachtinstallatie voor- of nageschakeld zijn. De netbeheerder is verplicht om steun toe te kennen voor zover er voor die installatie geen groenestroom- of warmtekrachtcertificaten worden of werden toegekend.

Door de formulering in artikel 6.4.26, §1 vijfde lid, zou men kunnen argumenteren dat de warmterecuperatie uit rookgassen van een groenestroomproductie-installatie beschouwd zou moeten worden als een steungerechtigde nuttige-groenewarmte-installatie, zoals hieronder verduidelijkt.

In de definitie van een nuttige-groenewarmte-installatie wordt het aanwenden van energiestromen uit een groenestroominstallatie niet uitgesloten. Niettegenstaande rookgassen volgens de VREG niet als energiebron of brandstof beschouwd kunnen worden vallen ze wel onder de term van artikel 6.1.16, §1, eerste lid, 7° 'energie opgewekt uit volgende organisch-biologische stoffen:'. Dit maakt dat zulk een nuttige-groenewarmte-installatie in aanmerking zou kunnen komen voor steun, ook al werden er voor de voorgeschakelde groenestroom-installatie reeds groenestroomcertificaten toegekend.

Uit de bepaling in artikel 6.4.26, §1, eerste lid blijkt dat dit niet de bedoeling is van de wetgever. Om deze bepaling sluitend te maken stelt de VREG volgende aanpassing voor aan artikel 6.4.26, §1 vijfde lid: "*Er wordt alleen steun toegekend aan nuttige-groenewarmte-installaties voor zover die rechtstreeks gebruikmaken van een vaste, vloeibare of gasvormige organisch-biologische stof die vermeld wordt in artikel 6.1.16, §1, eerste lid, 6° of in de opsomming van de organisch-biologische stoffen onder artikel 6.1.16, §1, eerste lid, 7°.*"

Hierbij werd de laatste zin "*Vloeibare biomassa moet voldoen aan de duurzaamheidscriteria, opgenomen in artikel 6.1.16, paragraaf 1/2 tot en met 1/6.*" geschrapt overeenkomstig de opmerking onder punt 1.1 'Duurzaamheid' van dit advies.

Een omgekeerde situatie als hierboven beschreven is eveneens denkbaar, namelijk het naschakelen van een productie-installatie voor groene stroom aan een installatie die warmte opwekt op basis van hernieuwbare energiebronnen. Deze laatste levert warmte die wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit, en voldoet bijgevolg niet aan de definitie van proceswarmte, en bij uitbreiding van nuttige groene warmte. De installatie die de warmte opwekt komt bijgevolg niet in aanmerking als nuttige-groenewarmte-installatie, en hier ligt dus geen risico voor het toekennen van dubbele steun.

2.3. Directe luchtverwarming

Voor nuttige-groenewarmte-installaties of installaties voor de benutting van restwarmte via warmtenetten die gebruik maken van directe luchtverwarming, kan geen steun toegekend worden, overeenkomstig artikel 6.4.26, §1, zesde lid. In de toelichting wordt hiervoor als argument aangehaald dat de meting van de warmte onder de vorm van warme lucht moeilijk gemeten kan worden. De VREG onderschrijft het principe dat geen steun gegeven kan worden voor grootheden die niet op een betrouwbare manier bepaald kunnen worden. Er zijn echter wel mogelijkheden om de warmte geleverd door de directe toepassing van warme lucht te bepalen, aan de hand van een meting bij de warmtetoepassing zelf. Bij een drooginstallatie bijvoorbeeld, kan aan de hand van het vochtgehalte en het massadebiet van de in- en uitgaande massastromen, berekend worden hoeveel warmte werd geleverd.

De VREG is dan ook van oordeel dat warme lucht wel degelijk kan dienen voor de invulling van een economisch aantoonbare vraag, en dat de vermelde installaties dan ook recht op steun moeten hebben voor zover ze nuttige groene warmte produceren en deze op een betrouwbare manier bepaald wordt.

De VREG adviseert artikel 6.4.26, §1, zesde lid als volgt te wijzigen: *"Er kan geen steun worden toegekend aan nuttige-groenewarmte-installaties of installaties voor de benutting van restwarmte via warmtenetten die gebruik maken van directe luchtverwarming, tenzij de hoeveelheid geleverde nuttige groene warmte uitsluitend en volledig kan bepaald worden op basis van metingen."*

De bepaling "uitsluitend en volledig" wordt toegevoegd om te vermijden dat in een leiding voor warme lucht bijvoorbeeld de temperatuur gemeten wordt, maar het debiet op basis van een schatting bepaald wordt. Overeenkomstig artikel 6.4.26, §2, tweede lid, moet de meetapparatuur voldoen aan de ter zake geldende internationale en nationale normen.

2.4. Meting van de utiliteitsvoorzieningen

De producent die van de steun wil genieten, dient zijn installatie te voorzien van de nodige meetapparatuur om permanent de nuttige groene warmte, nuttige restwarmte of biogas-injectie te meten. De steun wordt echter uitgereikt voor de geproduceerde nuttige groene warmte, verminderd met het primair energieverbruik van utiliteitsvoorzieningen, voorbehandeling,... Hierbij heeft de VREG de mogelijkheid om, wanneer het primair energieverbruik van de utiliteitsvoorzieningen en de voorbehandeling klein is in verhouding tot de geproduceerde energie, dit op basis van een raming te berekenen.

In het geval dat deze energieverbruiken niet klein zijn, zullen deze echter gemeten moeten worden, wat in het huidige ontwerpbesluit nog niet voorzien is. De VREG adviseert om de producent te verplichten de nuttige groene warmte én het verbruik van de utiliteitsvoorzieningen die horen bij de productie-installatie te meten. Enkel wanneer door de VREG een uniforme aanpak ter bepaling van het verbruik van de utiliteitsvoorzieningen of de voorbehandeling is voorgesteld voor de energiebron of technologie in kwestie, overeenkomstig artikel 6.4.26, §1, dertiende lid, dient dit verbruik niet expliciet gemeten te worden.

Bijkomend dient het keuringsverslag, opgesteld door een daartoe geaccrediteerde keuringsinstantie, dan ook de meterstanden van alle meters te vermelden, wat dient toegevoegd te worden aan artikel 6.4.26, §5, eerste lid.

2.5. Referentiecentrale voor opwekking elektriciteit

Als voor de utiliteitsvoorzieningen elektriciteit wordt ingezet, wordt het overeenstemmend primair energieverbruik berekend als de energie die nodig is in een referentiecentrale om die hoeveelheid elektriciteit op te wekken. Een rendement voor deze opwekking is echter niet bepaald. De VREG adviseert hier het elektrisch referentierendement voor de aanmaak van elektriciteit op een spanning kleiner dan of gelijk aan 15 kV, zoals vastgelegd in de WKK-wetgeving (artikel 6.2.10, §8 van het Energiebesluit), namelijk 50%, op te leggen. Dit kan eenvoudig worden opgenomen in de wetgeving door het toevoegen van de zin: "Deze referentiecentrale heeft een elektrisch rendement van 50%." achteraan bij artikel 6.4.26, §1, tiende lid.

2.6. Nadere regels betreffende de metingen

Overeenkomstig artikel 6.4.26, §2, derde lid, kan de minister nadere regels vastleggen betreffende de manier waarop de metingen uitgevoerd moeten worden. Aangezien het hier niet over een beleidskeuze gaat, maar over het publiceren van technische richtlijnen en principes, los van de rest van de wetgeving, wordt geadviseerd deze bevoegdheid aan de VREG over te laten. De VREG is immers als instantie die de formules opstelt, het best geplaatst om in te schatten welke nadere regels noodzakelijk zijn.

2.7. Hulpdiensten, voorbehandelings- en transportenergie

Het is aan te raden hernieuwbare energiebronnen op dezelfde basis te behandelen in het steunsysteem voor groenestroomproductie, en in het steunsysteem voor groene warmte. Indien dit niet het geval is zal de uitbating van, en de investering in installaties gebeuren op basis van de manier waarop de brandstof behandeld wordt. Zo kunnen er onbedoelde scheeftrekkingen in het systeem en de markt ontstaan, louter door dit verschil.

Utiliteitsvoorzieningen en voorbehandelingsenergie van de brandstof worden in het groenestroom- en groenewarmtesysteem op analoge wijze beschouwd. Het verschil tussen de twee steunsystemen is dat ter bepaling van de netto groenestroomproductie het elektrisch equivalent van de utiliteitsvoorzieningen wordt beschouwd, en ter bepaling van de netto hoeveelheid nuttige groene warmte het primair equivalent. Om de analogie volledig te maken zou in dit laatste geval in theorie het thermisch equivalent gehanteerd moeten worden. Gezien de grote verschillen in ketelrendement afhankelijk van de gebruikte brandstoffen, en daarmee gepaard gaande moeilijkheden om dit thermisch equivalent te berekenen, is de VREG van mening dat het hanteren van het primair equivalent een goede, pragmatische oplossing is.

De VREG raadt echter aan de transportenergie, die in rekening wordt gebracht in het groenestroomsysteem, ook bij het groenewarmtesysteem in rekening te brengen. Dit kan door een toevoeging analoog aan artikel 6.1.12 van het Energiebesluit.

“Voor nuttige-groenewarmte-installaties die in het Vlaamse Gewest nuttige groene warmte opwekken uit biomassa die ingevoerd wordt in België, wordt steun toegekend voor de opgewekte hoeveelheid nuttige groene warmte, verminderd met het primair energieverbruik of het equivalent primair energieverbruik voor het transport van de ingevoerde biomassa tot aan de grens van het Vlaamse Gewest.

Als voor het transport, vermeld in het eerste lid, andere energievormen dan primaire energie gebruikt worden, wordt het equivalent primair energieverbruik berekend door de VREG als de hoeveelheid primaire energie die nodig zou zijn om dezelfde hoeveelheid energie onder deze andere vormen op te wekken.

De VREG brengt het equivalent primair energieverbruik voor niet-elektrisch transport niet in mindering van de hoeveelheid geproduceerde nuttige groene warmte, voor zover de certificaatgerechtigde aantoont dat voor het transport brandstoffen uit hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt.”

2.8. Utiliteitsvoorzieningen op basis van hernieuwbare energie

Overeenkomstig artikel 6.4.26, §1, twaalfde lid brengt de VREG het primair energieverbruik van de utiliteitsvoorzieningen niet in mindering:

1° voor zover de steunaanvrager aantoont dat in geval van energieproductie uit mest, afval of afvalwater, dit verbruik ook vereist is bij de toepassing van de best beschikbare techniek voor de verwerking of noodzakelijke behandeling van mest, afval of afvalwater,

2° voor zover de steunaanvrager aantoont dat het verbruik wordt gedekt door brandstoffen uit hernieuwbare energiebronnen.

In de groenestroomwetgeving staat een bepaling analoog aan dit tweede punt, maar deze geldt enkel voor de niet-elektrische utiliteitsvoorzieningen. Om hetzelfde behandelingskader te hanteren in beide systemen, om de redenen zoals hierboven beargumenteerd, wordt aangeraden artikel 6.4.26, §1, twaalfde lid op te splitsen in twee delen. Het eerste deel, overeenkomend met het huidige 1° zal in

dat geval geldig zijn voor alle utiliteitsvoorzieningen, en het tweede deel enkel voor de niet-elektrische utiliteitsvoorzieningen:

"De VREG brengt het primair energieverbruik van de utiliteitsvoorzieningen niet in mindering, voor zover de steunaanvrager aantoont dat in geval van energieproductie uit mest, afval of afvalwater, dit verbruik ook vereist is bij de toepassing van de best beschikbare techniek voor de verwerking of noodzakelijke behandeling van mest, afval of afvalwater.

De VREG brengt het primair energieverbruik van de niet-elektrische utiliteitsvoorzieningen niet in mindering, voor zover de steunaanvrager aantoont dat het verbruik wordt gedekt door brandstoffen uit hernieuwbare energiebronnen."

2.9. Utiliteitsvoorzieningen bij de injectie van biomethaan

In het huidige ontwerpbesluit moet het energieverbruik van de opwerking van biogas tot biomethaan niet afgetrokken worden van de hoeveelheid geïnjecteerd biomethaan. De huidige formulering ("utiliteitsvoorzieningen die horen bij de productie-installatie of nodig om de gebruikte energiebron voor energieproductie geschikt te maken") is immers niet van toepassing bij de injectie van biomethaan. Een installatie voor de injectie van biomethaan is geen productie-installatie in de strikte zin van het woord, en de opwerking van biogas naar biomethaan is niet noodzakelijk om dit voor energieproductie geschikt te maken. De VREG stelt voor om, analoog met de andere steungerechtigde installaties, het energieverbruik van de utiliteitsvoorzieningen wel in mindering te brengen. Artikel 6.4.26, §1, zevende lid kan als volgt gewijzigd worden: "(...) *utiliteitsvoorzieningen die horen bij de productie-installatie of installatie voor de injectie van biomethaan, of nodig om (...)*"

3. De aanvraagprocedure

Ten gevolge van het call-systeem moet voor nuttige-groenewarmte-installaties steeds een beslissing tot toekenning van steun gemaakt worden vooraleer de installatie werkelijk gebouwd is. Het gevolg hiervan is dat een formule voor de bepaling van de exploitatiesteun moet vastgelegd worden nog vooraleer de exacte opbouw van een installatie en de meetconfiguratie gekend zijn. In de praktijk is dit onmogelijk uit te voeren, aangezien in de bouwfase van projecten dikwijls kleine aanpassingen gebeuren, die een invloed op de berekening van de steun hebben eerder dan op de totale hoeveelheid toe te kennen steun. De basis van het steunsysteem is immers een economisch aantoonbare warmtevraag, die technisch op verschillende manieren kan ingevuld worden. De aanvraagprocedure die in het huidige ontwerpbesluit wordt voorgesteld, is volgens de VREG onmogelijk in praktijk te brengen.

De VREG stelt voor de aanvraagprocedure op te splitsen in twee duidelijk afgeijnde delen. Het eerste deel van de aanvraag, principe-aanvraag genoemd, heeft als doel een principebeslissing tot toekenning van steun te bekomen. De principe-aanvraag moet het project beschrijven en aan verschillende andere objectieve parameters voldoen, zoals verderop beschreven. Wanneer de principe-aanvraag volledig verklaard is en voldoende hoog in de rangschikking van de call staat, maakt de VREG een principebeslissing, waarin de steun wordt toegekend.

In een tweede fase wordt, na de uitvoering van het project, een tweede versie van de aanvraag ingediend, hierna steunaanvraag genoemd. De steunaanvraag bouwt voort op de gegevens in de principe-aanvraag, en op de principebeslissing van de VREG. De bedoeling van de steunaanvraag is om de gedetailleerde gegevens van de installatie as-built ter beschikking te stellen, en op deze manier de VREG de mogelijkheid te geven een formule ter bepaling van de hoeveelheid steun vast te leggen in een beslissing. Deze beslissing is vollediger dan de principebeslissing, maar kan niet van de

vastgelegde principes afwijken. Een project dat door middel van een principebeslissing steun toegezegd krijgt, is zeker van de toekenning van de steun, maar een formule wordt pas vastgelegd eens de installatie gebouwd is. De volgende paragrafen beschrijven hoe de VREG de aanvraagprocedure praktisch ziet, en geven aanbevelingen over hoe dit in het Energiebesluit kan verwerkt worden.

3.1. Principe-aanvraag

Bij het indienen van een principe-aanvraag is de datum van het aanleveren van de laatste informatie waardoor het dossier volledig verklaard kan worden van groot belang. Deze datum zal immers bepalen of een dossier nog binnen een bepaalde call valt, of aan een volgende call moet deelnemen. Er zijn bijgevolg objectieve criteria nodig voor de volledigverklaring van een principe-aanvraag. De VREG onderzoekt of de installatie aan de algemene bepalingen, vermeld in artikel 6.4.26 van het Energiebesluit voldoet. Naast een volledig ingevuld aanvraagformulier, zullen de volgende documenten noodzakelijk zijn ter volledigverklaring van een principe-aanvraag.

- *Bewijs economisch aantoonbare vraag.*
Nuttige groene warmte dient te voldoen aan een economisch aantoonbare vraag. Om te evalueren of steun mag toegekend worden, is het bewijs van de aanwezigheid van een economisch aantoonbare warmtevraag dus een noodzakelijke vereiste in een principe-aanvraag. Voor groenewarmte-installaties die bestaande warmteproductie vervangen kan dit aan de hand van productiegegevens, facturen,... uit het verleden.
- *Technische beschrijving van de nuttige-groenewarmte-installatie*
Dit is een belangrijke bijlage om na te kunnen gaan of de installatie wel degelijk aan alle voorwaarden voor de toekenning van steun voldoet. De afwezigheid van voor- of nageschakelde warmtekrachtinstallaties moet hier bewezen worden. Ook de aanwezigheid van eventuele groenestroominstallaties zal uit deze bijlage blijken. In het geval van een restwarmteproject is deze bijlage van extra belang, om na te kunnen gaan of dit type van project in aanmerking komt voor steun, zoals door de minister voor elke call bepaald.
- *Toelichting bij het verwachte brandstofverbruik.*
Een toelichting bij de hernieuwbare en fossiele energiebronnen die in de installatie gebruikt zullen worden om warmte op te wekken.
- *Noodzakelijke gegevens voor de OVAM.*
De VREG rangschikt de ingediende projecten op basis van de aangevraagde steun per MWh geproduceerde nuttige groene warmte, na advies van de OVAM. Bij de principe-aanvraag moeten dus alle gegevens die de OVAM nodig heeft om een advies te kunnen geven, aanwezig zijn.

3.2. Steunaanvraag

De werkelijke steunaanvraag kan pas ingediend worden wanneer de nuttige-groenewarmte-installatie werkelijk is gebouwd. Pas dan kan immers de keuring worden uitgevoerd, zoals verplicht in artikel 6.4.26, §5, eerste lid. Deze steunaanvraag dient de volgende zaken te bevatten om volledig verklaard te kunnen worden:

- Het volledige keuringsverslag.
- Een energiestroomschema van de installatie as-built, met aanduiding van alle meetinstrumenten, en alle relevante andere elementen zoals warmtekrachtinstallaties, groenestroominstallaties,...

- IJkcertificaten van alle meetinstrumenten. De VREG adviseert deze expliciet in de wetgeving te verplichten, zoals reeds wordt gedaan voor groenestroominstallaties, zoals uitgedrukt in artikel 6.1.4, §1, tweede lid van het Energiebesluit.
- De vereiste bouw- en milieuvergunningen.
- De nodige informatie voor de controle of de energiebeleidsovereenkomst wordt nageleefd.

Wanneer een volledige steunaanvraag wordt ontvangen, kan de beslissing tot toekenning van steun worden gemaakt. De principes die werden vastgelegd in de principebeslissing worden behouden, en op basis van de situatie as-built wordt de formule ter bepaling van de nuttige groene warmte opgesteld. Installaties die geen principebeslissing aanvragen kunnen onmiddellijk een steunaanvraag indienen. Voor wat betreft de rangschikking van de projecten ingediend voor een bepaalde call, wordt een dergelijke aanvraag volledig verklaard wanneer aan de voorwaarden voor een principe-aanvraag is voldaan.

De eerste toekenning van steun gebeurt vanaf de datum van het volledige keuringsverslag van een geaccrediteerde keuringsinstantie. De periode van tien jaar waarin de netbeheerder verplicht is steun toe te kennen, loopt echter vanaf de datum van indiening. Aangezien enkel nieuwe installaties in aanmerking kunnen komen voor steun, lijkt het de VREG aangewezen de datum van indiening gelijk te stellen aan de datum van de keuring. Zo krijgt elke installatie over de volledige periode van tien jaar steun. Op deze manier hebben externe factoren, zoals bijvoorbeeld de beschikbaarheid van de keurder, geen invloed op de totaal toegekende steun.

3.3. Rol van de OVAM

De VREG adviseert om de rol van de OVAM, zoals vermeld in artikel 6.4.27, §2, tweede lid te verduidelijken. Momenteel is dit de enige bepaling waarbij de OVAM vernoemd wordt: "*De VREG ... rangschikt, na advies van de OVAM, de ingediende projecten op basis van de aangevraagde steun...*". De rol van de OVAM dient verder te worden verduidelijkt analoog met de groenestroomwetgeving, zoals beschreven in artikel 6.1.10 van het Energiebesluit.

Dit resulteert in de volgende bepaling. "*Voor nuttige-groenewarmte-installaties die warmte opwekken uit afvalstoffen, die al dan niet samen met andere energiebronnen worden verwerkt, bepaalt de OVAM de hoeveelheid energie die in aanmerking komt voor de toekenning van steun volgens artikel 6.4.26, §1. Daarbij wordt de warmteproductie uit het organisch-biologische deel van restafval gelijkgesteld met 47,78 % van de totale warmteproductie uit restafval. Om de drie jaar en met ingang van 2012 evalueert de Vlaamse Regering het betreffende aandeel.*"

De VREG stuurt voor die nuttige-groenewarmte-installaties een kopie van de principe-aanvraag, vermeld in artikel XXXX, of een kopie van de wijzigingen, vermeld in artikel XXXX, naar de OVAM. De OVAM deelt haar beslissing mee aan de VREG binnen een maand na de ontvangst van een kopie van de principe-aanvraag of de wijzigingen. De VREG kan alleen na akkoord van de OVAM afwijken van de beslissing."

3.4. Aftopping van de steun per installatie

In het ontwerpbesluit is de eigenaar van een steungerechtigde installatie verplicht de VREG onverwijld op de hoogte te brengen wanneer de installatie meer of minder te ondersteunen warmte of biogas produceert dan oorspronkelijk in het aanvraagdossier vermeld. De allocatie van het budget dat door de minister is vastgelegd voor een bepaalde call, gebeurt echter op basis van de oorspronkelijke inschatting van het jaarlijkse steunbedrag. Wanneer meer nuttige groene warmte wordt geproduceerd dan bij de aanvraag ingeschat, zal het door de minister toegewezen budget bijgevolg overschreden

worden. Deze bijkomende kost komt bij de netbeheerders terecht, die deze doorrekenen naar de eindverbruiker aangezien het om een openbaredienstverplichting gaat.

Om dergelijke –onmogelijk in te schatten- effecten te vermijden, stelt de VREG voor een aftopping van het jaarlijkse steunbedrag per installatie in te voeren. Het maximale steunbedrag wordt gelijkgesteld aan de inschatting die bij de aanvraag door de VREG wordt gehanteerd om de beslissing met betrekking tot de toekenning van steun te maken. Op deze manier kan het door de minister bepaalde budget onmogelijk overschreden worden. Wanneer een installatie meer nuttige groene warmte produceert dan oorspronkelijk ingeschat, zal hier immers geen extra steun tegenover staan. Het door de minister vastgelegde budget is zo ook steeds de worst case inschatting van de kost van het steunsysteem. Het is immers steeds mogelijk dat een nuttige-groenewarmte-installatie minder warmte produceert dan verwacht of nog niet in dienst is, waardoor een deel van het toegewezen budget ongebruikt blijft, en dus vrijkomt voor andere doeleinden.

Het gevolg van het instellen van het maximale steunbedrag is dat de aanvrager bij de aanvraag zijn warmtevraag naar alle waarschijnlijkheid zo hoog mogelijk zal inschatten. De VREG zal nagaan of deze realistisch is aan de hand van het geïnstalleerd thermisch vermogen, en onderzoekt of deze voldoet aan een economisch aantoonbare vraag, zie ook 2.1 Economisch aantoonbare vraag. Eens de toekenning van steun is toegezegd aan de installatie, zal deze enkel steun krijgen voor de productie van nuttige groene warmte. Warmte produceren en daarna vernietigen om het maximale bedrag uitgekeerd te krijgen (in het geval dit in de aanvraag een overschatting is) is dus niet mogelijk, zolang er effectieve controles kunnen worden uitgevoerd zoals vermeld onder 2.1 Economisch aantoonbare vraag. De steun wordt met andere woorden efficiënt besteed.

Om het maximale bedrag uitgekeerd te krijgen zijn er twee mogelijkheden, namelijk het maximaliseren van de nuttige warmtevraag en het maximaliseren van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de brandstofmix. Het wijzigen van de nuttige-groenewarmte-installatie zou geen recht mogen geven op extra steun, tenzij een bijkomende warmtevraag van meer dan 1 MW wordt gecreëerd, zoals verderop beargumenteerd.

Het overdimensioneren van een installatie met als doel het bekomen van een hoog maximaalbedrag, waarbij men de nuttige warmtevraag plant te verhogen in de loop van de jaren, zal volgens de VREG nauwelijks of niet voorkomen. Ten gevolge van de concurrentie binnen dezelfde call, waardoor men de aangevraagde steun per MWh zo laag mogelijk tracht te houden, zal men zonder optimale warmtevraag een te laag steunbedrag ontvangen voor een overgedimensioneerde installatie om deze rendabel te maken.

3.5. Verlies van het recht op steun

Projecten die niet aan de volgende voorwaarden voldoen verliezen hun recht op steun, overeenkomstig artikel 6.4.27, §3:

- 1° uiterlijk binnen twee jaar na de datum van de toekenning van de steun beschikken over de vereiste milieuvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen;
- 2° uiterlijk binnen vier jaar na de datum van de toekenning van steun in gebruik genomen zijn.

Zij kunnen echter in dat geval steeds een nieuwe aanvraag, vermeld in §1, indienen.

Het is ten eerste aan te raden een uitzondering voor dergelijke installaties te voorzien in artikel 6.4.26, §1, zevende lid. Dit artikel bepaalt dat men de installatie pas mag bouwen wanneer de beslissing tot toekenning van steun is gemaakt. Onvermijdelijk zijn immers reeds investeringen gebeurd wanneer het recht op steun twee of vier jaar na de datum van de beslissing van de VREG vervalft.

De VREG stelt voor dit artikel te wijzigen, zoals reeds toegelicht onder punt 1.4 van dit advies. Met daarbij de uitzondering die hierboven werd toegelicht wordt dit artikel: *"De steun wordt alleen toegekend aan nuttige-groenewarmte-installaties waarvoor de uitgaven gerelateerd aan de bouw van de installatie dateren van na de beslissing van de VREG, met betrekking tot de toekenning van steun aan de installatie in kwestie volgens §4, of aan bestaande nuttige-groenewarmte-installaties die een nieuwe aanvraag indienen volgens artikel 6.4.27, §3, tweede lid."*

3.6. Procedure bij uitputting van het budget

Bij het verstrijken van de deadline voor elke call zal de VREG alle principe-aanvragen die ontvankelijk verklaard zijn ophijsten. Hierbij worden projecten met een lagere steunintensiteit beter gerangschikt. Het budget dat door de minister werd bepaald voor de call in kwestie, overeenkomstig artikel 6.4.27, §1, tweede lid, wordt nu verdeeld over de best gerangschikte projecten. De VREG maakt een beslissing tot toekenning van steun voor het eerste project in deze lijst. Een bedrag gelijk aan de steunintensiteit vermenigvuldigd met de verwachte jaarlijkse productie aan nuttige groene warmte wordt gereserveerd voor deze installatie, en dus afgehouden van het door de minister bepaalde budget. Deze procedure wordt herhaald, tot het budget uitgeput is.

Artikel 6.4.27, §6 stelt dat projecten die niet meer in aanmerking komen voor de toekenning van steun ten gevolge van een uitputting van het budget, steeds het volgende jaar een nieuwe aanvraag kunnen indienen. Artikel 6.4.27, §1, tweede lid bepaalt dat de minister per call het maximaal uit te betalen steunbedrag bepaalt. Deze call wordt minstens om de zes maanden gelanceerd. Aangezien het budget bepaald is per call, is de VREG van mening dat de aanvrager in de volgende call al een nieuwe aanvraag moet kunnen indienen, in de plaats van in het volgende jaar. Dit kan eenvoudig door het wijzigen van de woorden "het volgende jaar" in artikel 6.4.27, §6 door "bij een volgende call".

Daarnaast is er in artikel 6.4.27, §6 de bepaling "In dat geval blijft als indiendatum de datum behouden waarop de aanvraag ontvankelijk werd verklaard." De indiendatum is echter van geen enkel belang, gezien het project toch aan een volgende call deelneemt. De VREG stelt voor deze laatste zin te schrappen.

3.7. Budget voor restwarmteprojecten

Zonder een uitvoerige analyse van de verschillende onrendabele toppen te hebben gedaan, lijkt het de VREG evident dat een restwarmteproject een lagere steun per MWh zal aanvragen dan een nuttige-groenewarmte-installatie. De investering in de installatie die warmte opwekt is in dit geval immers niet noodzakelijk. Wanneer restwarmteprojecten mee worden opgenomen in de call, zal het budget bijgevolg naar alle waarschijnlijkheid eerst volledig over alle kandiderende restwarmteprojecten worden verdeeld, en nadien pas over de nuttige-groenewarmte-projecten. Een situatie waarbij de volledige hoeveelheid voorziene steun aan één restwarmteproject in bijvoorbeeld de procesindustrie wordt toegewezen, is verre van ondenkbaar gezien de mogelijke grootte van zulke projecten.

Indien bepaalde doelstellingen voor de productie van nuttige groene warmte gehaald moeten worden, is het bijgevolg aangewezen een maximaal budget voor restwarmteprojecten vast te leggen.

4. Opvolging van het dossier na de beslissing

4.1. Rapportering van de productiegegevens

De steun voor de productie van nuttige groene warmte wordt toegekend per MWh. De producent die van steun wil genieten, is verplicht de nodige meetapparatuur te installeren om zijn productie (of zijn injectie van biogas) permanent te kunnen meten. Bij deze verplichte meting hoort echter geen enkele rapporteringsverplichting. De enige verplichting die wordt opgelegd is het jaarlijks overmaken van het brandstofregister aan de VREG.

Het is noodzakelijk dat de aanvrager verplicht wordt zijn warmte- en andere metingen eveneens aan de VREG te rapporteren. Zonder deze gegevens kan immers niet bepaald worden hoeveel steun moet toegekend worden. De ervaring met WKK-dossiers leert dat een a priori inschatting soms een goede indicatie van de werkelijke warmteproductie kan zijn, maar zelden echt accuraat is. Het baseren van de steun op deze schatting gedurende 10 jaar is bijgevolg zeer sterk af te raden, zelfs indien de aanvrager verplicht wordt onverwachte veranderingen in de productie onverwijld aan de VREG te melden.

Bijkomend is het aan te raden deze rapportering op maandelijkse basis te laten gebeuren, om de detectiekans op defecten te vergroten. Wanneer een defect aan een meetinstrument pas na lange tijd wordt ontdekt, moet een schatting van de productie gemaakt worden door de eigenaar, wat ons inziens absoluut vermeden dient te worden. In het geval van maandelijkse rapportering zullen schattingen over significant kortere periodes gemaakt moeten worden, wat zal resulteren in veel kleinere afwijkingen ten opzichte van de werkelijk geleverde productie. Bovendien verkleint een maandelijkse rapporteringsverplichting de kans op al dan niet moedwillige fouten en onregelmatigheden in de productiegegevens, en bijgevolg ook in de toegekende steun.

4.2. Jaarlijkse toekenning van de steun

Zoals beschreven in artikel 6.4.26.§1, derde lid wordt de steun voor nuttige groene warmte per twaalf maanden uitbetaald. De praktijkervaring van de VREG bij de toekenning van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten heeft echter geleerd dat de investeerders van deze installaties rekenen op een snelle en regelmatige cash-flow om de investering economisch rendabel te maken. Het voorfinancieren van de aankoop van hernieuwbare brandstoffen voor een volledig jaar blijkt verre van evident.

Een uitbetaling van de steun per maand (of eventueel een langere periode) zal investeerders overtuigen sneller te investeren in installaties voor de productie van nuttige groene warmte. Dit dient dan ook overwogen te worden.

4.3. Uitbetaling van de steun

De steun voor de productie van nuttige groene warmte wordt uitbetaald door de elektriciteitsdistributienetbeheerders of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, aan nuttige-groenewarmte-installaties die aangesloten zijn op hun net. Aangezien een nuttige-groenewarmte-installatie geen elektriciteit opwekt, en er bijgevolg geen generator is aangesloten op het elektriciteitsnet, zal voor het criterium van de aansluiting gekeken worden naar de voeding van de elektrische hulpdiensten. Dit in tegenstelling tot de criteria voor groenestroom- en WKK-installaties, waarbij een aansluiting van de hulpdiensten op een elektriciteitsnet niet voldoende is om de volledige installatie als aangesloten op dat net te beschouwen.

Bij de verplichting tot uitbetaling van de steun, zoals in het huidige ontwerpbesluit geformuleerd, komen drie duidelijke problemen naar voren.

- Er bestaan meerdere bedrijven die op elektriciteitsnetten van verschillende spanningsniveaus, eventueel beheerd door verschillende netbeheerders zijn aangesloten. In dit geval is niet duidelijk welke netbeheerder de verplichting tot de uitbetaling van steun krijgt opgelegd.
- Er is momenteel geen steun mogelijk voor nuttige-groenewarmte-installaties die opgesteld staan op een site die in eilandbedrijf werkt. Aangezien deze installaties technisch exact gelijk zijn aan netgekoppelde installaties, mogen deze volgens de VREG niet uitgesloten worden.
- Er is momenteel geen steun mogelijk voor nuttige-groenewarmte-installaties die enkel aangesloten zijn op het transmissienet.

Om deze drie problemen te elimineren adviseert de VREG om voor de uitbetaling van de steun enkel een geografisch criterium te hanteren. De openbaredienstverplichting komt op deze manier integraal bij de distributienetbeheerders terecht, wat resulteert in bijkomende administratieve vereenvoudiging. De VREG stelt voor de eerste zin van artikel 6.4.26, §1, eerste lid als volgt te wijzigen. *"De elektriciteitsdistributienetbeheerders kennen als openbaredienstverplichting steun toe voor de productie van nuttige groene warmte die is opgewekt in een nuttige-groenewarmte-installatie gelegen in het gebied waarvoor zij aangewezen zijn volgens artikel 3.1.25 van het Energiebesluit."*

Aangezien de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ten gevolge van deze wijziging niet meer belast is met de uitbetaling van steun aan installaties aangesloten op zijn net, mag deze uit alle overige artikels in het ontwerpbesluit geschrapt worden.

4.4. Brandstofregister

Rapportering. De producent dient vanaf de datum van ingebruikname een brandstofregister bij te houden, en dit jaarlijks aan de VREG te bezorgen, overeenkomstig artikel 6.4.26, §5, derde lid. Zoals eerder in dit advies uiteengezet, is de VREG van mening dat een maandelijks rapportering van de productiegegevens, en dus ook van het brandstofregister, sterk zou bijdragen aan de efficiëntie van het steunsysteem. Daarnaast raadt de VREG ook ten zeerste aan om toe te voegen dat dit register in digitale vorm moet worden overgemaakt, in een door de VREG vastgelegd formaat. Dit om de administratieve belasting bij de VREG te beperken.

De VREG adviseert de laatste twee zinnen van artikel 6.4.26, §5, derde lid als volgt te wijzigen: *"De VREG bepaalt de vorm van het register, evenals welke gegevens erin opgenomen moeten worden. Het register wordt maandelijks in digitale vorm aan de VREG overgemaakt."*

Afvalstoffenregister. Artikel 6.4.26, §5, derde lid voorziet een uitzondering voor het bijhouden van het brandstofregister, voor installaties die afvalstoffen verbruiken: "In geval het afvalstoffen betreft, wordt het afvalstoffenregister aanvaard (...)". In het afvalstoffenregister worden echter enkel de afvalstromen beschreven, en de andere brandstofstromen van de installatie niet. Bij een nuttige-groenewarmte-installatie die slechts deels afvalstoffen verbruikt, levert het afvalstoffenregister bijgevolg te weinig informatie. De VREG raadt aan de formulering te veranderen naar *"Indien het uitsluitend afvalstoffen betreft (...)"*.

4.5. Verval van het recht op steun

Als de VREG vaststelt dat niet aan de voorwaarden voor de toekenning van de steun is voldaan of als fraude met de opname van de meetgegevens wordt vastgesteld, dan vervalt voor die installatie het recht op steun, overeenkomstig artikel 6.4.26, §6, vierde lid. Fraude met het invullen van het brandstofregister is hierbij niet opgenomen, wat volgens de VREG wel dient te gebeuren.

4.6. Wijzigingen aan de installatie

In het ontwerpbesluit wordt de eigenaar van een nuttige-groenewarmte-installatie verplicht elke wijziging aan zijn installatie die een invloed kan hebben op de toe te kennen steun, onmiddellijk aan de VREG te melden. Praktisch kan dit voor niet te beheersen problemen in verband met het door de minister gealloceerde budget zorgen. Bij de principebeslissing van de VREG wordt een inschatting gemaakt van de impact op het budget, en hiermee rekening houdend wordt exploitatiesteun toegezegd. Een wijziging aan een nuttige-groenewarmte-installatie gaat hoogstwaarschijnlijk gepaard met een verhoging van de warmteproductie. Dit kan resulteren in een (in theorie ongelimiteerde) overschrijding van het budget dat voor een bepaalde call is gealloceerd. Aangezien de netbeheerders, en bijgevolg de elektriciteitsafnemers de kosten van een dergelijke overschrijding dienen te dragen, wordt aangeraden een strikt kader voor wijzigingen uit te werken.

De VREG stelt voor, zoals onder punt 3.4 reeds aangehaald, om de jaarlijks toe te kennen steun af te toppen op het bedrag dat bij de beslissing tot toekenning van steun werd gehanteerd. Idealiter is de inschatting van de productie bij de aanvraag volledig correct, en krijgt elke installatie dit maximumbedrag jaarlijks uitbetaald. Door het instellen van dit maximumbedrag geeft een wijziging van de installatie geen recht op bijkomende steun, waardoor het door de minister gealloceerde budget niet overschreden wordt. Een toename in productie ten gevolge van een wijziging zal er naar alle waarschijnlijkheid wel voor zorgen dat jaarlijks het vastgelegde maximumbedrag aan de steungerechtigde wordt uitbetaald.

Er is geen bezwaar tegen het wijzigen van een nuttige-groenewarmte-installatie nadat een beslissing tot toekenning van steun is gemaakt door de VREG. In dit geval moet wel een keuring verplicht worden bij elke wijziging, opdat de VREG ten allen tijde op de hoogte is van de werkelijke opbouw van elke steungerechtigde nuttige-groenewarmte-installatie, analoog aan de huidige groenestroom- en WKK-wetgeving. Daarnaast moet ook bepaald worden dat de VREG bij elke wijziging van de brandstofstromen waarbij mogelijk afval verwerkt wordt, het advies van de OVAM inwint.

Indien men een wijziging aan een installatie uitvoert die resulteert in een extra warmteproductie van minstens 1 MW, moet de eigenaar volgens de VREG het recht krijgen om deel te nemen aan een nieuwe call, enkel voor de bijkomende productie. Logischerwijs zullen alle benodigde grootheden apart gemeten moeten worden, onafhankelijk van de metingen van de oorspronkelijke installatie. Doordat extra warmtebenutting bij een bestaande installatie een significant lagere investering vereist dan een volledig nieuwe productie-installatie, zal de aangevraagde steun per MWh ook lager liggen. Dit om zeker vooraan in de rangschikking van de call te komen. De steun toegekend voor wijzigingen aan reeds steungerechtigde installaties is bijgevolg zeer efficiënt besteed. Het wijzigen van de brandstofmix, met als gevolg daarvan een verhoogde productiecapaciteit uit hernieuwbare energiebronnen, mag niet in aanmerking komen als nieuwe installatie.

De VREG adviseert om in artikel 6.4.26, §6 twee nieuwe leden in te voegen, tussen het huidige derde en vierde lid:

"Bij elke melding van wijziging als vermeld in het derde lid, 2° legt de steungerechtigde een nieuw keuringsverslag voor als vermeld in artikel 6.4.26, §5. Bij wijzigingen als vermeld in het derde lid, 2° kan de VREG zijn oorspronkelijke beslissing tot toekenning van steun wijzigen, na advies van de OVAM in geval de wijziging een afvalstof betreft.

Wanneer door een uitbreiding van een steungerechtigde nuttige-groenewarmte-installatie een bijkomende capaciteit voor de productie van nuttige groene warmte van meer dan 1 MW wordt bekomen, kan deze uitbreiding, mits deze voldoet aan de voorwaarden vermeld in artikel 6.4.26, in aanmerking komen als nieuwe nuttige-groenewarmte-installatie. De nuttige groene warmte geleverd

door deze nieuwe nuttige-groenewarmte-installatie moet gemeten worden met behulp van meetapparatuur die voldoet aan de voorwaarden vermeld in artikel 6.4.26, §2."

4.7. Tweejaarlijkse keuring

Een tweejaarlijkse keuring is belangrijk zodat de VREG kan nagaan of de nuttige-groenewarmte-installatie blijft overeenstemmen met het aanvraagdossier en met de beslissing tot toekenning van steun. De VREG adviseert, zoals eerder vermeld, om bij elke wijziging van de installatie een nieuw keuringsverslag op te vragen. Er is echter geen reden waarom een dergelijk verslag niet geldig zou kunnen zijn in het kader van de tweejaarlijkse keuringsplicht.

De tweejaarlijkse keuringsplicht, vermeld in artikel 6.4.26, §5, tweede lid, dient dan ook herzien te worden. De formulering kan als volgt gebeuren: *"De producent legt voor de installaties die onder toepassing van artikel 6.4.28 vallen, ten laatste twee jaar na de datum van het vorige volledige keuringsverslag, een nieuw volledig keuringsverslag voor."*

4.8. Controle- en inspectiebevoegdheid

Artikel 6.4.26, §6, van het Ontwerpbesluit beschrijft de mogelijkheden om te reageren op eventuele onregelmatigheden. Conform dit artikel kan de netbeheerder, op verzoek van de VREG, ter plaatse een controle uitvoeren. Op grond van artikel 13.1.2. van het Energiedecreet kan de VREG ook zelf controles ter plaatse uitvoeren.

Het steunsysteem voor nuttige groene warmte is gebaseerd op de aanwezigheid van een economisch aantoonbare warmtevraag. Dit begrip is moeilijk op papier weer te geven, en in sommige gevallen kan de VREG enkel ter plaatse nagaan of een warmtevraag werkelijk 'economisch aantoonbaar' is. Dit is even zeer (zo niet nog sterker) het geval bij de aanwezigheid van restwarmte. Het is logisch de werkelijke controle van de warmtevraag (en –aanwezigheid) ter plaatse te laten controleren door de instantie die deze later zal moeten beoordelen, namelijk de VREG.

Een bezoek ter plaatse (steekproefsgewijs) is ook nodig om fraude te ontmoedigen bij het doorgeven van meterstanden, bij het rapporteren van de gebruikte energiebronnen en te controleren of de nodige warmte- en andere meters er staan en, zo ja, op de juiste plaats. Deze zaken komen reeds aan bod in het keuringsverslag, opgesteld door een daartoe geaccrediteerde keuringsinstantie. In het geval van fraude of een vermoeden van onregelmatigheden is het echter van het grootste belang dat de VREG zelfstandig de installatie in kwestie kan inspecteren, en zo nodig sancties kan opleggen. Op jaarbasis zou 20% van alle installaties die steun ontvangen (steekproefsgewijs) een controle ter plaatse moeten krijgen.

Het is aan te raden om de rol van de VREG bij de uitvoering van voorliggend ontwerpbesluit ook expliciet te vermelden in artikel 3.13 of 3.1.4. van het Energiedecreet als zijnde een taak of bevoegdheid van de VREG.

5. Weerslag op de VREG

5.1. Impact op de personeelsmiddelen van de VREG

In de nota aan de Vlaamse Regering staat: *"Niettegenstaande de Inspectie van Financiën van mening is dat de in eerste instantie gevraagde personeelsuitbreiding met 4 VTE haar geen overdreven luxe lijkt, wordt het voorgelegde ontwerp van besluit ongunstig geadviseerd omdat de personeelsuitbreiding ingaat tegen de door de Vlaamse Regering besliste personeelshervingsstop. Aangezien beslist is om in de 1ste fase enkel steun te geven aan projecten > 1 MW vervalt deze bijkomende personeelsvraag."*

De VREG merkt op dat de bijkomende personeelsvraag van 4 VTE geenszins vervalt door het beperken van de projecten tot > 1 MW in een 1ste fase. Voorliggend ontwerpbesluit heeft immers absoluut een personeelsimpact zoals hieronder wordt toegelicht.

Op basis van de prognoses voor 2020 vermeld in de nota aan de Vlaamse Regering, kan een volgende lineaire prognose vastgesteld worden van het aantal dossiers dat gesteund zal worden:

Jaartal	Aantal dossiers 1 tot 10 MW	Aantal dossiers >10 MW
2012	66	3
2013	132	5
2014	197	8
2015	263	11
2016	329	13
2017	395	16
2018	460	19
2019	526	21
2020	592	24

Merk op dat in een call-systeem het aantal ingediende aanvragen evenwel beduidend kan afwijken van het aantal goedgekeurde dossiers. Het aantal te behandelen aanvragen zal normaal gezien hoger liggen dan het aantal dossiers dat steun zal krijgen. De onderstaande capaciteitsinschatting is dan ook een absoluut minimum of zelfs een onderschatting omdat hierbij louter uitgegaan wordt van een lineaire groei van het aantal te behandelen dossiers op basis van de in de nota opgenomen prognoses voor 2020.

Op basis van dit aantal dossiers en op basis van de ervaring van de VREG met het opvolgen van de dossiers voor WKK en groene stroom, werd door de VREG een gedetailleerde capaciteitsberekening gemaakt. Deze wordt samengevat in onderstaande tabel:

	2012	2013	2014	2015
Capaciteitsinschatting (in VTE)	3,96	3,57	3,41	4,12
Recurrente taken	2,08	2,73	3,41	4,12
Dossierbehandeling (behandeling van de aanvragen, opvolgen wijzigingen, productierapportering, herkeuringen, biobrandstofleveranciers, duurzaamheidscriteria, massabalans, beantwoorden dossier gerelateerde vragen,...)	0,47	0,93	1,40	1,86
Controles ter plaatse ter verificatie aangewende energiebronnen, meetschema, tellerstanden	0,21	0,42	0,63	0,84
Intern overleg, aansturing, vorming en overhead	0,88	0,87	0,86	0,89
Extern overleg en communicatie (stakeholderoverleg, teksten voor website, presentaties geven,...)	0,37	0,37	0,37	0,37
Kwaliteitsbeleid (actualisatie beoordelingskader / nieuwe automatisaties)	0,14	0,14	0,14	0,14
Enmalige werklast	1,88	0,83	0	0
Opstellen en communiceren beoordelingskader en -procedures	0,60	0,38	0	0
Opstellen en communiceren controleprocedure	0,05	0,45	0	0
Aanwerving en on-the-jobtraining nieuw personeel	0,51	0	0	0
Opzetten databanken en opvolging automatisaties (ICT)	0,71	0	0	0

Op basis van deze inschatting kon ook het benodigde profiel worden vastgelegd van deze 4 VTE's : 1 A2 (toezichthouder die instaat voor de coördinatie van de groenewarmtedossiers), 2 A1's (dossierbehandelaars groenewarmtedossiers) en 1 B (administratieve ondersteuning groenewarmtedossiers). De kostprijs hiervan is een éénmalige wervingskost van € 64.000, een recurrente personeelskost voor de 4 VTE van € 270.000. De bijkomende werkingskosten, de zogenaamde 'rugzakjes'¹ bedragen recurrent € 20.900 (werking € 2.500 en ICT € 2.725 per medewerker.) en een éénmalige investeringskost van € 10.400 (investering € 2.500 en ICT € 1.000 per medewerker).

Bij de opmaak van deze capaciteitsinschatting maakte de VREG volgende belangrijke veronderstellingen:

- Qua complexiteit meent de VREG dat de beoordeling van de projecten tussen 1 en 10 MW vergelijkbaar zal zijn met de huidige dossiers van tuinbouw-WKK's. De werklast gerelateerd aan projecten van meer dan 10 MW wordt ingeschat op deze van de meer complexere WKK-installaties. Voor biomethaaninjectie en restwarmtebenutting werd – bij gebrek aan

¹ Cf. begrotingsinstructies – begrotingsopmaak 2012

vergelijkingspunten - eenzelfde werklust verondersteld als voor de tuinbouw-WKK's. Dit is evenwel zeker een minimum.

- De werklust verbonden aan de dossierbehandeling zal snel oplopen. Het eerste jaar zal dit vooral de beoordeling van nieuwe aanvragen zijn, maar na enkele jaren zal men daarnaast ook herkeuringen moeten bekijken, mogelijk ook al wijzigingen aan installaties die reeds steun bekwamen, controles moeten uitvoeren op gerapporteerde gegevens,...
- Tijdens de eerste jaren zal er in zeer belangrijke mate geïnvesteerd moeten worden in het opstellen van een duidelijk, overlegd en duidelijk gecommuniceerd beoordelingskader en later ook controlekader: hoe en op welke wijze zullen de dossiers behandeld worden of controles uitgevoerd worden, procedures worden uitgeklaard, modelbrieven en -formulieren worden opgesteld,...
- De VREG gaat ervan uit dat er van in het begin sterk wordt ingezet op automatisaties (o.a. online aanvraagformulieren met zekere controlemogelijkheden, elektronische rapporteringsmogelijkheden, mogelijkheden tot datamining voor controle, ...) Zonder automatisaties is een doeltreffende opvolging van de brandstofregisters en het massabalanssysteem niet praktisch haalbaar. Via een gebruiksvriendelijke interface voor de netbeheerders kunnen de uitbetalingen aan de producenten snel en effectief georganiseerd worden, zoals momenteel al wordt toegepast voor groene stroom en WKK. De efficiëntiewinsten van de geautomatiseerde dossiergerelateerde communicatie zijn ook een voorwaarde om de benodigde capaciteit voor dossierbehandeling binnen de perken te houden. De ervaring leert ons dat het goed opvolgen van zulke belangrijke ICT-projecten evenwel ook zeer arbeidsintensief is, doch vooral bij de opzet hiervan.

Een realistische capaciteitsinschatting op langere termijn (naar 2020 toe) is moeilijk. Toch kan verwacht worden dat in de periode 2016-2020 nog bijkomende VTE's nodig zullen zijn voor de dossierbehandeling van het stijgend aantal dossiers, zowel nieuwe aanvragen als tweejaarlijkse herkeuringen, wijzigingen en controles van bestaande installaties.

Een eerdere versie van het ontwerpbesluit dat informeel ter advies werd voorgelegd aan de VREG bevatte nog een steunverlening voor kleine projecten (vermogen tussen 0,3 MW en 1 MW). De VREG merkt op dat de behandeling van dit soort dossiers weinig werklust zou moeten opleveren bij een zeer doorgedreven automatisatie (met name online aanvraagformulier met automatische controles + online rapporteringsmogelijkheden met automatische controles). In 2012 zou voor de behandeling van deze ca. 170 bijkomende kleine dossiers in dat geval namelijk slechts 0,20 bijkomende VTE vereist zijn. In 2020, uitgaande van een gerealiseerde prognose van ca. 1500 kleine dossiers zouden er 2,02 bijkomende VTE nodig zijn ten opzichte van het voorliggende ontwerp waarbij enkel steun voorzien wordt voor grote projecten (vermogen > 1 MW). Aangezien alle automatisaties voor de behandeling van deze kleine projecten ook reeds nodig zijn voor de efficiënte behandeling van grote projecten heeft dit geen merkbare weerslag op de werkingsmiddelen voor software-projecten.

De VREG waarschuwt dat de benodigde 4 VTE absoluut niet gevonden kunnen worden binnen zijn huidige personeelsbestand, tenzij door taken niet meer op te nemen. Gezien de steeds stijgende verwachtingen (o.a.) en nieuwe taken die toegekend worden aan de VREG (bijvoorbeeld onlangs nog de controle van duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa en inzake de berekening van de kosten van het certificatiesysteem, ook de vraag tot bijdrage aan de evaluatie van de certificatiesystemen en de sociale ODV's,...) is het inzetten van zijn bestaand personeel voor de behandeling van deze groenewarmtedossiers niet mogelijk.

Bovendien sluit enkel het profiel van de personeelsleden van de VREG die instaan voor de behandeling van de groenestroom en- warmtekrachtdossiers (en specifiek de expertisedossiers) aan bij het benodigde profiel. Deze personeelsleden zijn evenwel op dit moment al overbelast, gezien bij het

bepalen van de personeelsbudget van de VREG geen rekening wordt gehouden met het jaarlijks stijgend aantal te beheren dossiers.

In een nabij verleden (2008-2009) werd de VREG al geconfronteerd met een grote achterstand in de behandeling van de dossiers inzake groene stroom en WKK, en dus ook grote ontevredenheid bij de sector van de decentrale productie. Dit doordat de Vlaamse Regering niet tijdig de nodige personeels- en werkmiddelen wou voorzien die nodig waren. De VREG vreest dat bij het niet voorzien van de benodigde 4 VTE voor de uitvoering van deze taken, eenzelfde scenario zich opnieuw zal voordoen.

5.2. Impact op de werkmiddelen

De nota aan de Vlaamse Regering voorziet in een eenmalig budget van 158.000 euro voor de ontwikkeling van een databank voor de monitoring van de projecten, en een onderhoudskost van 82.000 euro. Dit stemt inderdaad overeen met de inschatting die de VREG kan maken vanuit zijn ervaring met het opzetten en onderhouden van databanken voor elektronische aanvragen en dossierbeheer.

Bij opstart in de eerste 6 maanden van 2012 zal eerst € 158.000 geïnvesteerd worden in de software-projecten. Gedurende de laatste helft van 2012 dient een onderhoudskost voor bijkomende aanpassingen en verbeteringen gerekend te worden van € 41.000 (€ 82.000/2). Voor 2012 dient dus éénmalig een budget van € 199.000 voorzien te worden voor de software-projecten. Daarna, vanaf 2013, is er een onderhoudskost ingeschat op 82.000 €/jaar om de bedrijfszekerheid, veiligheid en de integratie met de wijzigende systemen van de netbeheerders blijvend te garanderen en aanpassingen door te voeren om snel efficiëntiewinsten te boeken door procesoptimalisaties.

Daarnaast mogen ook de 31.300 euro ("rugzakjes" waarvan 10.400 euro éénmalig) voor de 4 aan te werven VTE niet vergeten worden.

5.3. Timing

De VREG merkt op dat, vanaf de goedkeuring van het ontwerpbesluit, gerekend moet worden op zes maanden vooraleer de eerste call kan gelanceerd worden. Deze periode is noodzakelijk voor de aanwerving en opleiding van de nodige personeelsleden, het uitwerken en overleggen met de sector van de nodige beoordelingsprincipes, het opzetten van de nodige automatisatieprojecten (vb elektronisch aanvraagformulier), evenals het communiceren van de nodige informatie naar de geïnteresseerde partijen.

6. Conclusie

De VREG is van mening dat het voorliggende ontwerpbesluit betreffende de invoering van een steunregeling voor nuttige groene warmte op een kostenefficiënte wijze bij kan dragen tot het behalen van de doelstellingen betreffende het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

De VREG heeft hierbij een aantal juridisch-technische opmerkingen evenals enkele principiële en praktische bedenkingen. Zijn grootste bezorgdheid gaat echter uit naar de impact op zijn personeel en werkingsmiddelen.

6.1. *Principiële bedenkingen*

Het is momenteel niet uitgesloten dat een installatie (significant) meer groene warmte zal produceren dan aanvankelijk verklaard in de aanvraag, en bijgevolg meer steun zal ontvangen. Om het budget beheersbaar te houden dient dit uitgesloten te worden. Hiermee samenhangend acht de VREG het raadzaam om te bepalen dat een wijziging geen bijkomend recht op steun kan scheppen, tenzij ze als een aparte installatie (> 1MW) wordt ingediend en goedgekeurd.

Er werden een aantal verschillen tussen het huidige groene stroom en WKK-beleid en het voorgestelde groene warmtebeleid opgemerkt: een WKK mag niet voor- of nageschakeld zijn, maar een groenestroominstallatie wel, directe luchtverwarming wordt niet ondersteund, transportenergie wordt niet in rekening gebracht, vrijstelling van niet-elektrische utiliteitsvoorzieningen uit hernieuwbare energiebronnen en bij biomethaaninjectie en de rol van OVAM is niet gespecificeerd.

Wat de bijkomende metingen betreft is de VREG van mening dat zoveel mogelijk gestreefd zou moeten worden naar onderbouwde forfaits, deze zijn momenteel echter nog niet voor handen. In afwachting dienen deze metingen dan ook verplicht te zijn tenzij uitdrukkelijk anders toegestaan. De VREG wijst op het belang dat gelijkaardige dossiers een gelijkaardige behandeling krijgen, waarbij WKK en groenestroominstallaties als gelijkaardig aan nuttige-groenewarmte-installaties beschouwd dienen te worden.

Momenteel is de aanvrager enkel verplicht om het brandstofregister jaarlijks te rapporteren aan de VREG. Met enkel deze rapporteringsplicht kan op geen enkele wijze een doeltreffend controlebeleid worden uitgebouwd. Ten andere is het essentieel dat er effectieve controles uitgevoerd worden aangezien een correcte implementatie van een begrip als 'economisch aantoonbare vraag' enkel op deze manier mogelijk is.

6.2. *Praktische bedenkingen*

Er dient een onderscheid ingevoerd te worden tussen de principe-aanvraag en de effectieve steunaanvraag, zoniet is het ontwerpbesluit niet praktisch toepasbaar. De principe-aanvraag moet namelijk ingediend worden nog voordat er uitgaven gemaakt werden voor het project, de steunaanvraag kan echter pas worden goedgekeurd nadat het keuringsverslag de goede plaatsing van alle meettoestellen bevestigd. Op dat moment zijn er vanzelfsprekend al uitgaven gemaakt.

Bij het opstellen van de lijst van types van restwarmteprojecten die in aanmerking kunnen komen voor steun zal de grootste zorg besteed moeten worden aan een objectieve en praktisch toepasbare omschrijving van deze types.

6.3. Impact op personeel en werkmiddelen

Het in praktijk brengen van het ontwerpbesluit zal een bijkomende personeelsinzet van de VREG vergen. Binnen het personeelsbestand van de VREG is er geen ruimte om dit zelf op te vangen, zeker niet gezien de steeds stijgende verwachtingen en opgelegde taken aan de VREG. Er moeten dus bijkomende middelen toegekend worden aan de VREG.

De VREG heeft een gedetailleerde en onderbouwde inschatting gemaakt van deze benodigde capaciteit. Het gaat om 4 VTE: 1 A2 (toezichthouder die instaat voor de coördinatie van de groenewarmtedossiers), 2 A1's (dossierbehandelaars groenewarmtedossiers) en 1 B (administratieve ondersteuning groenewarmtedossiers).

Het schrappen van de steunverlening aan groenewarmtedossiers van minder dan 1 MW heeft niet tot gevolg dat deze benodigde 4 VTE sterk daalt (3,96 VTE i.p.v de oorspronkelijk ingeschatte 4,16 VTE).

Met een éénmalig budget van € 199.000 in 2012 kunnen de benodigde databanken en doorgedreven automatiseringen opgezet worden en de nodige interfaces naar de netbeheerders en de steungerechtigden voorzien worden. Daarna, vanaf 2013, zal met een onderhoudskost van 82.000 €/jaar de bedrijfszekerheid, veiligheid en de integratie met de wijzigende systemen van de netbeheerders blijvend gegarandeerd kunnen worden naast de benodigde aanpassingen om snel efficiëntiewinsten te boeken door procesoptimalisaties.

Voor de VREG

Brussel, 23 augustus 2011,

André Pictoel
Gedelegeerd bestuurder